

**ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНСПЕКТОРАТА
ПО ЧЛ. 46 ОТ ЗАКОНА ЗА АДМИНИСТРАЦИЯТА
ЗА ПЕРИОДА ОТ 01.01.2019 Г. ДО 31.12.2019 Г.**

През 2019 г. усилията на инспекторите от Инспектората по чл. 46 от Закона за администрацията (ЗА) на НСИ (Инспектората на НСИ) бяха насочени към повишаване на качеството и разширяване на обхвата при осъществяване на контрола върху дейността на общата и специализираната администрация от структурата на НСИ. В тази връзка контролните функции бяха изпълнявани стриктно в съответствие с изискванията на ЗА, Закона за държавния служител (ЗДСл), Закона за статистиката (ЗСт), Административнопроцесуалния кодекс (АПК), Кодекса на труда (КТ), Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ), Наредбата за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси, Устройствения правилник (УП) на НСИ, Вътрешните правила за дейността на Инспектората на НСИ и др.

Контролната дейност на Инспектората на НСИ беше съобразена както с наличния кадрови потенциал в състава, така и с възникващите в хода на работата извънпланови задачи, свързани с постъпили в Централно управление (ЦУ) сигнали за допуснати слабости и нередности или с извършването на проверки, разпоредени от председателя на НСИ.

I. СТЕПЕН НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ ПРЕЗ 2019 Г.

През 2019 година приоритет в работата на Инспектората на НСИ беше реализирането на целите, залегнали в Годишния план за дейността през 2019 г. и в Стратегическия план за дейността до 2020 г. За цялостното им реализиране вниманието беше насочено към повишаване на ефективността при планиране и усъвършенстване на организацията на работата на инспекторите, при стриктното прилагане на нормативните изисквания и спазване на утвърдените срокове за изпълнение на плановите и извънплановите задачи.

1. ЦЕЛИ И ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА ИНСПЕКТОРАТА ЗА 2019 Г.

1.1. Цели

Дейността на Инспектората на НСИ през 2019 г. беше насочена за постигане на следните цели:

1.1.1. Да се създадат **оптимални условия за работа на структурите** от администрацията на НСИ за реализиране на държавната политика в областта на статистическата дейност.

1.1.2. Да се прилагат **своевременни и ефективни мерки за ограничаване на корупционния риск** в системата на НСИ.

1.1.3. Да се формира **среда, която да спомага за спазване на законите**, подзаконовите и вътрешноведомствените актове, правилата и процедурите за недопускане на нарушения и прояви на корупция при функционирането на административния орган.

1.1.4. Да се **повишава подготовката и професионалната квалификация** на инспекторите, като условия за обективност и ефективност на контролната дейност.

1.2. Основни задачи, изпълнението на които обуславяше реализирането на определените цели:

1.2.1. Извършване на **планови проверки** на дейността на структурите от ЦУ и териториалните звена от състава на НСИ.

1.2.2 Извършване на **извънпланови проверки** по постъпили сигнали и по разпореждане на председателя на НСИ.

1.2.3. Осъществяване на **непрекъснат контрол** върху отделни административни дейности, процеси и функции.

1.2.4. Изпълнение на **други задачи**, произтичащи от нормативни актове, както и възложени от председателя на НСИ или от определени външни институции.

2. СТЕПЕН НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ

През 2019 г. Инспекторатът на НСИ полагаше основни усилия за изпълнението на заложените в Годишния план цели. В резултат можа да се отчете, че **планираните цели бяха изпълнени в значителна степен.**

2.1. В рамките на НСИ систематично се работеше за осигуряване на необходимите оптимални условия за изпълнение на поставените задачи през годината както от общата, така и от специализираната администрация. Реализирането на тази цел беше осъществено по две направления - чрез ефективно ръководство на процесите по управление и взаимодействие на всички структурни звена от системата на НСИ и чрез подобряване на работната среда. Дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА, като звено пряко подчинено на председателя на НСИ, изпълняващо контролни функции, спомогна за изпълнението на набелязаната цел. Стриктно се следеше спазването и изпълнението на всички нормативни изисквания. Важно значение имаше прилагането на обективен подход при планирането и изпълнението на поставените контролни задачи и особено на прозрачността при отчитане на резултатите от извършваните проверки. В значителна степен това се отрази положително за повишаване на качеството при изпълнение на Стратегията за развитието на Националната статистическа система на Република България 2013 - 2020 г. и Националната статистическа програма – 2019 г., така и при събирането, обработването и разпространението на статистическа информация, подобряване на условията за труд и възможностите за възстановяване и отдых на служителите, повишаване на мотивацията на служителите при изпълнение на функционалните им задължения, усъвършенстване на взаимодействието между административните звена на НСИ, подобряване на качеството на предоставяните административни услуги и др.

2.2. В изпълнение на мерките за ограничаване на корупционния риск в системата на НСИ, стремежът беше насочен към своевременното и в пълен обем прилагане на изискванията на ЗПКОНПИ, при което основното внимание беше отделено на стриктно изпълнение на чл. 35, ал. 1 от Закона в централните и териториалните структурни звена на НСИ. Може да се счита, че резултатите от предприетите действия в това направление оказваха превантивно влияние върху появата на корупционни практики и като цяло доведоха до сериозно снижаване на корупционните рискове. Показателен за състоянието на корупционната среда в НСИ е фактът, че през отчетния период не беше установено наличието както на опити, така и на появата на съмнения за корупционни действия. Не постъпиха и сигнали за данни на корупция сред служителите от общата и специализираната администрация.

2.3. Една от основните цели през годината беше свързана с формирането на среда, която да спомага за спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове, правилата и процедурите и за недопускане на нарушения, неправилни действия и бездействие на служителите от администрацията.

За изпълнението на тази цел Инспекторатът на НСИ се стремеше да осъществява качествен, обективен и непрекъснат контрол, свързан с ежедневния работен процес на административните звена от структурата на НСИ по спазването на законовите и вътрешните нормативни актове. Постоянен контрол се осъществяваше за изпълнение в срок на всички заповеди и резолюции на ръководството, изпълнение на дейности по издателския план на НСИ, включително за осигуряване на оптимални условия за изпълнение в пълен обем на задачите по събиране, обработване и разпространение на статистическа информация, спазване на сроковете и отчетността при изпълнение на поставените задачи, законосъобразното ефективно разходване на ресурсите, организацията на работата със сигналите и предложенията срещу незаконни или неправилни действия или бездействие на служители от НСИ и др. Резултатите от осъществявания контрол се докладваха ежемесечно на председателя на НСИ за предприемане на съответните мерки, включително и превантивни.

2.4. Професионалната квалификация на инспекторите, като гаранция за качественото изпълнение на поставените задачи през годината, беше залегнала като една от основните цели в Годишния план на Инспектората на НСИ. За реализирането ѝ бяха предприети действия, при които основно внимание беше насочено към индивидуалната работа на служителите от Инспектората. Инспекторите непрекъснато следяха настъпващите изменения в нормативните актове, поддържаха работни контакти със съответните компетентни органи, обменяха взаимно информация, становища и мнения. Периодично беше осигурявана възможност за индивидуално запознаване с особеностите и някои принципни постановки. Осигурено беше и необходимото време за проучване практиката по прилагането на относими нормативни актове, с оглед съответните изменения в индивидуалните работни планове и/или преразпределение на предстоящите задачи. С цел оптимизиране на работата в Инспектората, ангажираността на инспекторите се преразглеждаше и анализираше периодично, а задачите се приоритизираха.

В процеса на обучение през годината беше включен ръководителят на Инспектората на НСИ, който взе участие във всички мероприятия, организирани и провеждани от Главния инспекторат. На срещите бяха разглеждани въпроси, свързани с публичната администрация,

тълкуване и прилагане на ЗПКОНПИ и АПК, планиране и организиране на работата на инспекторатите по чл. 46 от ЗА, нови моменти в нормативната уредба и др. Същевременно ръководителят на Инспектората на НСИ участва и в работна среща, проведена на 18.01.2019 г. относно изпълнение на задължението за деклариране на имуществото и интересите от служителите в администрацията съгласно ЗПКОНПИ и Годишна среща на инспекторатите по ЗА, проведена от 16 до 18 октомври 2019 г.

Участие на представители от Инспектората на НСИ беше осигурено в две конференции - „Етика в публичната администрация – стандарти, инструменти и добри практики“ и Национална практическа конференция „Новите тенденции в правото“.

Негативно влияние върху изпълнението на целта оказаха някои външни фактори, като неотговаряща на нуждите на Инспектората на НСИ тематика на предлаганите външни обучения, наложените финансови лимити за участие и др.

2.5. През отчетния период Инспекторатът на НСИ полагаше значителни усилия за създаване на оптимална организация за изпълнение на мероприятията, залегнали в Годишния план за дейността му с цел повишаване на ефективността и качеството на контролната дейност, съобразяване с изискванията на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове, за спазване на принципите на обективност и безпристрастност, подхождане с необходимата отговорност при разглеждане на постъпилите сигнали, препоръки и предложения и за качествено и в срок изпълнение на допълнително поставените от председателя на НСИ задачи. Същевременно стремежът на Инспектората на НСИ беше насочен към изпълнението в пълен обем на планираните през годината задачи, но поради възникнали обективни причини изпълнението на някои от тях беше отложено, а на други - ограничено или затруднено. В тази връзка **бяха предложени и утвърдени известни промени в Годишния план.**

2.6. През 2019 г. контролната дейност на Инспектората се осъществяваше **в намален щатен състав, поради причини от обективно естество.** В съответствие с Наредбата за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи, приета с ПМС № 93 от 1.06.2018 г., обн. ДВ, бр. 48 от 8.06.2018 г., **през годината бяха предприети действия за увеличаване на щатната численост** на Инспектората на НСИ. През първия етап на този процес, числеността на Инспектората на НСИ **беше увеличена от 3 на 5 щатни бройки.** Същевременно започна и попълването на свободните длъжности, като **беше назначен един държавен инспектор по чл. 46 от ЗА** и **беше обявен конкурс** за заемане на незаетите 2 щатни бройки за длъжността „инспектор“ в Инспектората на НСИ, на който обаче не бяха класирани кандидати. В резултат, общият брой на инспекторите се увеличи както следва: ръководител на инспекторат, държавен инспектор и главен инспектор. При тази ситуация **от януари до май 2019 г. Инспекторатът на НСИ изпълняваше задачите си в състав от двама, а от май до края на годината в състав от трима инспектори.** През следващия етап се предвижда щатната численост да достигне до необходимите 8 бройки.

Като цяло ограниченията в личния състав се отрази негативно върху изпълнението в пълен обем на мероприятията, залегнали в Годишния план за контролната дейност на

Инспектората на НСИ през 2019 г. Независимо от това **основните задачи през годината се изпълняваха** на високо професионално ниво, в определените срокове и в съответствие с изискванията за непрекъснатост, широк обхват, обективност и безпристрастност.

2.7. През 2019 г. в периода от 2 до 19 септември 2019 г. **беше извършена планова последваща проверка на дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА от Главния инспекторат към Министерския съвет.** За резултатите от извършената проверка беше изготвен доклад и дадени общо 10 препоръки, които са изцяло изпълнени, с изключение на препоръката за предприемане на действие за увеличаване на щатната численост на Инспектората на НСИ - частично изпълнена към настоящия момент.

2.8. В съответствие с нормативно определените срокове през декември 2019 г. от председателя на НСИ беше утвърден Годишния план за дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ през 2020 г., който беше предоставен на Главния инспекторат към МС.

II. ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ ПРЕЗ 2019 Г.

1. ОБЩО ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

През 2019 г. Инспекторатът на НСИ извърши **общо 46 проверки**, от които **24 - планови** и **22 - извънпланови**.

1.1. ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

През отчетния период са осъществени **24 планови тематични проверки**, от които **12** планови месечни проверки, залегнали в Годишния план за дейността на Инспектората.

През 2019 г. в структурите на НСИ бяха извършени следните планови проверки:

- ✓ планова тематична проверка по спазването на нормативните актове и процедурите при **оценяване на изпълнението на длъжността от служителите в ЦУ на НСИ през 2018 г.;**

- ✓ в съответствие с чл. 3, ал. 8 от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване на конфликт на интереси, която урежда организацията и реда за извършване на проверка на декларациите по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ беше извършената проверка на регистрите, **постъпилите и неподадените в срок декларации;**

- ✓ планова тематична проверка по изпълнение на **изискванията на Наредбата за административното обслужване** в ЦУ на НСИ;

- ✓ преглед за наличието и необходимостта от **актуализиране на съществуващата вътрешноведомствена нормативна уредба;**

- ✓ През годината Инспекторатът на НСИ извърши **12 месечни планови проверки** за осъществяване на текущ контрол върху широк кръг от дейности в системата на НСИ. Чрез тези проверки основно се изпълняваха контролните функции на председателя, свързани с управлението на структурите и процесите в НСИ. В докладите Инспекторатът на НСИ включваше анализи и становища по определени въпроси, а при необходимост - препоръки за предприемане на спешни действия от страна на ръководството на НСИ. В хода на проверките

беше проследявано изпълнението на заповедите на председателя и на резолюциите върху документите, сроковете за изпълнението на сключените договори, решенията на Председателския съвет, резултатите от извършени проверки от външни органи, изпълнението на издателския план, посещенията в сайта на НСИ и др.

✓ В рамките на ежемесечните проверки бяха извършени и **8 текущи и специализирани проверки**, залегнали в Годишния план за дейността на Инспектората на НСИ през 2019 г.

1.2. ИЗВЪНПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

През отчетния период служителите от Инспектората на НСИ извършиха общо **22 извънпланови проверки**, които се разпределят както следва: 17 по постъпили сигнали, една - по разпореждане на председателя на НСИ и 4 - по въпроси, които се отнасят към дейността на специализираната администрация.

За **получаването на сигнали** в ЦУ и в териториалните структури на НСИ са създадени необходимите условия, които са съобразени с изискванията, залегнали в нормативните актове. Сигнали могат да бъдат подавани в писмен вид - по пощата, на място или с използването на електронни средства, както и устно - по телефона или лично в НСИ.

През 2019 г. в НСИ бяха получени общо 25 сигнала. По начина на постъпване те се разпределят както следва: чрез използване на e-mail – 13 (52%), в т.ч. на лична електронна поща или на електронен адрес Antikorupeiya@nsi.bg; на място в НСИ лично, в т.ч. входярани в АИС „Документооборот“ – 11 (44%) и по телефона – 1 (4%).

След постъпването всички сигнали своевременно бяха регистрирани и докладвани на председателя на НСИ по установения ред съгласно разпоредбите на АПК и Вътрешните правила за дейността на Инспектората на НСИ. С цел запазване на конфиденциалността на информацията и данните на подателя, както и за водене на строга отчетност в Инспектората на НСИ беше създаден Регистър на постъпилите сигнали и предложения в системата на НСИ. В Регистъра се вписват данни за дата и начин на подаване, имената на подателя, изложения проблем, номер на заповед или докладната записка до председателя на НСИ и доклад от извършената проверка, дата и номер на отговора до подателя и др. В съответствие с резолюцията на председателя на НСИ постъпилите сигнали се разпределят по компетентност и впоследствие се проверяват и анализират, въз основа на което за всеки отделен сигнал се подготвя становище и се изпраща съответен отговор до подателя му. При разглеждане на постъпилите сигнали през 2019 г. главното внимание на инспекторите беше насочено към обективно и пълно изясняване на обстоятелствата и фактите, с цел изготвяне на адекватно становище и предлагане на ефективни мерки за решаване на констатираните проблеми.

Проверките бяха извършвани от инспекторите по метода на личното изясняване на състоянието на обектите и процесите, проучване на документи, интервюта, обяснения и др. документи, които се отнасят до конкретните въпроси, проблеми и случаи. По отношение на сигналите, свързани със статистическата дейност, бяха предприемани съвместни действия със специализираните структури за извършване на необходимите проверки, сравняване и анализ на документи, изискване на становища, доклади и др.

Постъпилите през годината и изяснени от Инспектората на НСИ 17 сигнала могат да бъдат обобщени, както следва:

- **4** – свързани с проблеми, които не се отнасят непосредствено до естеството на работа на НСИ;
- **3** – изясняване предимно на технически въпроси, както и личен проблем - пренасочени към Инспектората на НСИ от външни ведомства – Министерския съвет, Главния инспекторат, Държавна агенция „Електронно управление“ и Държавна агенция „Национална сигурност“;
- **3** – свързани с междуличностни отношения;
- **7** – отговори по възникнали административни въпроси.

През 2019 г. в Инспектората на НСИ **не са постъпвали сигнали за корупция** в системата на НСИ, включително за наличието на съмнения за прояви на корупционни практики от служители в общата и специализираната администрация.

Във връзка с изпълнението на задължения по Закона за статистиката, свързани с предоставяне на статистическа информация от респонденти, през годината **не са издавани наказателни постановления**.

Не бяха констатирани и **нарушения по чл. 53 и чл. 55 във връзка с чл. 25, чл. 26 и чл. 27 от Закона за статистиката**, свързани с неправомерно предоставяне или разгласяване на статистически данни.

През 2019 г. в структурите на НСИ **не бяха установени действия, свързани с нарушения на Закона за статистиката, които се отнасят за стриктното спазване на статистическата тайна - опазване на индивидуалните данни и предотвратяване на злоупотребата с тях**.

По време на проверките, извършени през годината от Инспектората на НСИ, **не бяха установени данни за извършено престъпление, което да предполага образуване на дисциплинарно производство, поради което през 2019 г. не са изпращани сигнали до прокуратурата**.

III. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ И ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

В изготвените през годината доклади за резултатите от извършените проверки бяха набелязвани и мероприятия за изпълнение на дадените препоръки. В резултат на предприетите действия беше оптимизирана възприетата от Инспектората на НСИ система за прилагане на вътрешните правила и процедури. С цел повишаване на ефективността от осъществяваната контролна дейност през 2019 г., Инспекторатът на НСИ насочи вниманието си към своевременното отстраняване и недопускане повторно на установените пропуски, слабости и нередности. В тази връзка, във всеки доклад за резултатите от извършваната проверка беше включван раздел, който съдържа препоръки за предприемането на конкретни действия, срокове и отговорни служители за изпълнението им.

През периода бяха отправени общо 14 препоръки, като за 11 препоръки (79%) беше получена обратна информация за отстраняването им, а изпълнението на една (7%) - има препоръчителен характер. Всички препоръки, отправени от Инспектората на НСИ са заведени

в отчетен регистър и се следи за тяхното изпълнение, като за някои конкретни случаи – 2 препоръки (14%) е предвидено осъществяването на последващ контрол, след съответно съгласуване с председателя на НСИ.

IV. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА И ЗА ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТОТО ИМУЩЕСТВО

През 2019 г. Инспекторатът на НСИ работеше активно за изпълнение на разпоредбите на ЗПКОНПИ и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси.

Подготвени бяха указания за сроковете, начина на попълване и предоставяне на декларациите по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ, които бяха сведени за изпълнение от всички служители в системата на НСИ. Впоследствие чрез съобщения на електронната поща на служителите беше извършено повторно уведомяване относно задължението и сроковете за подаване на декларациите.

Със заповеди на председателя на НСИ в съответствие с нормативните изисквания бяха конкретизирани някои въпроси по разпределение на отговорностите, сроковете, подаването, проучването, публикуването и съхранението на документите по ЗПКОНПИ и др.

Във връзка с дейностите, свързани с декларациите по чл. 35, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗПКОНПИ, след изтичане на срока за получаването и обработката им Инспекторатът на НСИ извърши проверка за изпълнението на съответните нормативни разпоредби от структурите в ЦУ и ТСБ.

През 2019 г. Инспекторатът на НСИ отдели сериозно внимание на проекта на Методология за оценка на корупционния риск по чл. 13, ал. 2 от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси. За целта бяха предприети действия за подробното проучване и анализиране на предложените текстовете както в ЦУ на НСИ, така и в ТСБ. Инспекторатът на НСИ подготви и изпрати обосновано становище, включително и предложения за допълване на отделни текстове на Методологията.

През отчетния период в Инспектората на НСИ не са установени и не са постъпвали сигнали с данни или съмнения за корупция и конфликт на интереси, няма и освободени длъжностни лица, поради установена несъвместимост.

V. ИНИЦИИРАНИ ОТ ИНСПЕКТОРАТА НА НСИ ПРОМЕНИ НА ВЪТРЕШНОВЕДОМСТВЕНИТЕ АКТОВЕ

През 2019 г. Инспекторатът на НСИ инициира извършване на преглед, анализ, актуализиране и детайлизиране на съществуващата вътрешна нормативна уредба. Формираната в тази връзка работна група определи вътрешните правила, заповеди и други

документи, които трябваше да бъдат допълнение или се налагаше изцяло да бъдат преработени и/или актуализирани. В резултат на предприети действия новите и актуализираните вътрешноведомствени актове бяха утвърдени от председателя на НСИ, при което в сила влязоха общо 37 нормативни документа.

VI. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ГЛАВНИЯ ИНСПЕКТОРАТ ПРЕЗ 2019 Г.

През годината се запазиха установените взаимоотношения между Инспектората на НСИ и Главния инспекторат към администрацията на Министерския съвет. Периодичните работни контакти по въпроси, **пряко свързани с изпълнението на контролната дейност от страна на Инспектората на НСИ**, продължиха през целия отчетен период, което спомогна за повишаване на качеството при осъществяването ѝ. През 2019 г. на всички отправени от Главния инспекторат искания своевременно бяха предоставяни съответните справки, информация и отчети по въпросите, свързани с инспекционната и административната дейност, в т.ч. за нуждите на извършената от представители на Главния инспекторат последваща проверка. Изпълнени бяха издадените указания от Главния инспекторат, касаещи подписите при заместване, както и упълномощаване за изготвяне на съобщения и уведомления до подателите на сигнали.